QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

Maġistrat Dr. Jean Paul Grech B.A., LL.D
M.Juris (Int. Law), Adv. Trib. Eccl. Melit

SENTENZA

Mogħtija illum għaxra (10) ta' Mejju 2024

Kawża Nru 3095/2024

Il-Pulizija
(Spettur Rachel Aquilina)

Vs

Dolores Sammut Bonnici

Il-Qorti,

Rat l-akkużi miġjuba kontra **Dolores Sammut Bonnici**, bint Francis u Salvina nee Agius, imwielda San Pawl il-Baħar fid-dsatax (19) ta' Frar 2024 u residenti "Salina Park", Penthouse 8, Triq il-Kappella tal-Lunzjata, Naxxar, Malta detentriċi tal-karta tal-identita numru 361654(M) talli fid-dsatax (19) ta' Frar 2024 għall-ħabta tal-għaxra u tmienja u erbgħin minuta ta' filgħodu (10.48hrs) fi Triq is-Salib, Imrieħel,

Birkirkara, bħala persuna fil-kapaċita tagħha li fil-ħin tal-għemil tar-reat kienet direttur, manager, segretarju jew uffiċċjal ieħor simili tal-korp jew għaqda jew kienet tidher li qed taġixxi f'dik il-kariga għan-nom ta' Green Skip Services Limited:

(1) ġiegħlet, ħalliet jew ippermettiet li l-vettura numru GRN 015 tinsaq minn Nadheer Kumbassery Abubaker persuna li ma kellhiex il-liċenzja tas-sewqan meħtieġa biex issuq l-imsemmija vettura jew vettura oħra tal-imsemmija kategorija;

(2) ġiegħlet, ħalliet jew ippermettiet lil Nadheer Kumbassery Abubaker li jsuq vettura numru GRN 015 mingħajr ma kien kopert b'polza ta' assikurazzjoni dwar ir-riskji tat-terzi persuni.

Il-Prosekuzzjoni talbet li l-imsemmija persuna tiġi skwalifikata milli żżomm jew jkollha ebda liċenzja tas-sewqan għall-perijodu taż-żmien li l-Qorti jidhrilha xieraq.

Rat l-affidavits u d-dokumenti kollha preżentati mill-Prosekuzzjoni;

Semgħet ix-xhieda prodotti;

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-partijiet;

Ikkunsidrat;

Il-fatti tal-każ huma s-segwenti: fid-dsatax (19) ta' Frar 2024 għall-ħabta tal-għaxra u tmienja u erbgħin minuta ta' filgħodu (10.48hrs) waqt li PC 64 Tonio Sultana kien għaddej b'ronda minn Triq San Ġwakkin kantuniera ma' Triq is-Salib tal-Imrieħel, Birkirkara, ġie innutat scammel truck tal-għamla Isuzu b'numru tar-reġistrazzjoni GRN 015 tal-kumpanija Green Skips fejn ix-xufier tal-istess trakk ta' sess maskili kien qed jipprova jipparkja t-trakk eżatt fil-kantuniera fuq linji sofor doppji kontinwi.

Il-Pulizija waqqaf lix-xufier milli jkompli jsuq u talbu d-dokumenti ta' identifikazzjoni. Irriżulta li x-xufier kien ċertu Nadheer Kumbassery Abubaker bil-karta tal-identita numru 397016(A). Ix-xufier ġie infurmat x'kien qed jagħmel ħażin u ġie mitlub l-liċenzja tas-sewqan Ewropea. Dan għaliex skont il-log book tal-vettura l-iscammel truck kien jiżen aktar minn tlett tunellati u nofs. Ix-xufier irriżulta li ma kellux u għalhekk dan kien ifisser li huwa lanqas ma kien kopert bil-polza ta' assikurazzjoni tal-vettura.

Minn verifiki li saru wara, irriżulta li sid il-vettura kienet l-akkużata Dolores Sammut Bonnici detentriċi tal-karta tal-identita numru 361654(M). Din ġiet mitkellma mill-Pulizija fejn ġie spjegat lilha dak li kien ġara u hija ammettiet mal-Pulizija li kienet ippermettiet lill-istess xufier li kien impjegat magħha preċiżament Nadheer Kumbassery

Abubaker sabiex isuq l-iscammel trakk. Il-Pulizija għalhekk ipproċedew sabiex ħarġu l-akkużi fil-konfront tagħha.

Ikkunsidrat;

Sabiex l-akkużi li ġew dedotti fil-konfront tal-akkużata jiġu pruvati, il-Prosekuzzjoni hija obbligata li tagħmel **<u>żewġ provi essenzjali</u>**:

(a) li tipprova li effettivament ix-xufier ma kellux liċenzja biex isuq il-vettura in kwistjoni, f'dan il-każ l-iscammel truck, u li l-istess xufier ma kienx adegwatament kopert b'polza ta' assikurazzjoni dwar ir-riskji tat-terzi persuni;

(b) u li effettivament l-akkużata ġiegħlet, ħalliet jew ippermettiet lix-xufier isuq din il-vettura.

Dan apparti l-prova li fiż-żmien li għalih jirreferu l-akkużi, l-akkużata kienet uffiċjal tal-kumpanija Green Services Skip Limited peress li t-trakk in kwistjoni jgħajjat lil din il-kumpanija. Din l-aħħar prova l-Prosekuzzjoni għamlitha permezz tax-xhieda ta' Claudia Baldacchino mill-Malta Business Registry li ikkonfermat li fid-dsatax (19) ta' Frar 2024 l-akkużata kienet direttur tal-kumpanija Green Skip Limited.

Mill-provi prodotti irriżulta li fid-data tas-dsatax (19) ta' Frar 2024, ix-xufier Nadheer Kumbassery Abubaker ma kellux liċenzja tas-sewqan

Maltija. Infatti kif xehed Kenneth Pace huwa applika għal-learner's permit fis-sebgħa (7) ta' April 2024 u sas-sebgħa (7) ta' Mejju 2024, l-istess Abubaker kien għadu ma applikax għas-sezzjoni prattika tal-eżami. Għalkemm ġie preżentat *international driving permit* ta' Abubakar maħruġ mill-Istat Indjan, dan il-permess mhux suffiċjenti għal-liġi Maltija u ma jagħtix permess lil Abubaker isuq vetturi kummerċjali f'Malta. Dan anke jekk kellu jitqies li l-istess Abubakar ma kienx ilu f'Malta aktar minn sena. Dan għaliex ir-regolament 5 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18 jeskludi l-possibilita li persuna issuq vetturi ta' natura kummerċjali b'liċenzja maħruġa minn pajjiż li mhux stat membru tal-Unjoni Ewropea jew taz-Zona Ekonomika Ewropea.[1]

Il-fatt li persuna ma jkollhiex liċenzja tas-sewqan ifisser li hija ma tistax titqies li tkun validament koperta b'polza ta' assikurazzjoni hekk kif rikjest mill-artikolu 3(1) tal-Kap. 104. Biex xufier jitqies li huwa validalment kopert u tiġi eskluża r-responsabbilita kriminali imposta mill-artikolu 3(1) tal-Kap. 104, irid jiġi attivament pruvat illi x-xufier kien personalment kopert taħt il-polza tal-assikurazzjoni maħruġa għall-użu tal-vettura minkejja li huwa f'dak iż-żmien kien sprovvist mil-liċenzja tas-sewqan valida. Dan fl-aħħar mill-aħħar huwa dak li jirrikjedi l-leġislatur

---

[1] *"Id-detentur ta' liċenza tas-sewqan maħruġa minn awtorità kompetenti f'pajjiż terz jista' jsuq f'Malta, għal perjodu li ma jkunx iżjed minn tnax-il xahar mid-data minn meta huwa jkun daħal l-aħħar f'Malta, kull klassi jew deskrizzjoni ta' vettura koperta mil-liċenzatas-sewqan maħruġa lilu mill-awtorità kompetenti f'dak il-pajjiż terz:*

Iżda d-detentur ta' liċenza tas-sewqan maħruġa minn awtorità kompetenti f'pajjiż terz ma jkunx jista' jsuq vetturi fil-kategoriji ta'liċenza C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE jew f jekk dik il-persuna ma jkollhiex ukoll ċertifikat ta' kompetenza professjonali maħruġ skond ir-regolament 29 jew jekk dik il-persuna ma tkunx sewwieq eżentat skond ir-regolament 28."

fl-artikolu 3(1) tal-Kap. 104: illi l-polza ta' assikurazzjoni tkun tkopri lill-persuna li tkun effettivament qiegħda tuża l-vettura. Fil-każ in eżami għalkemm id-difiża ġabet il-prova li fil-konfront tal-vettura kien hemm polza ta' assikurazzjoni, ma inġabitx il-prova li tali polza kienet effettivament sejra tkopri wkoll lil xufiera li jkollhom ħames u għoxrin (25) sena jew aktar iżda li ma jkollhomx liċenzja tas-sewqan valida hekk kif rikjest mil-liġi Maltija.[2] Fil-fehma tal-Qorti għalhekk il-Prosekuzzjoni irnexxielha tipprova l-ewwel element rikjest b'rabta mal-akkużi li qed jiġu addebitata lill-akkużata.

It-tieni element li jrid jirriżulta huwa li effettivament l-akkużata ġiegħlet, ħalliet jew ippermettiet lix-xufier isuq din il-vettura. Id-difiża ibbażat n-nuqqas ta' ħtija tal-akkużata fuq il-fatt li dakinhar li x-xufier Abubaker kien ġie imwaqqaf mill-Pulizija hija kienet fi triqitha lejn Brussell. In sostenn ta' dan, l-akkużata ippreżentat wkoll il-biljetti tal-ajru kif wkoll l-invoice tal-lukanda fi Brussels. Allura skont id-difiża, hija ma setgħet qatt f'dik il-ġurnata u l-ħin iġġiegħel, tħalli jew tippermetti lix-xufier isuq dik il-vettura.

Madanakollu x'ħin l-akkużata xehdet f'dawn il-proċeduri hija sostniet mingħajr l-ebda tlaqlieq li hija kienet impjegat lil Abubaker mal-kumpanija bħala xufier. Huwa minnu li forsi dakinhar l-akkużata setgħet m' għamlitx kuntatt max-xufier għaliex hija kienet qed tivvjaġġa. Pero l-fatt li hija iddikjarat li hija kienet impjegat lill-akkużat bħala xufier, dan

[2] Ara sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali Il-Pulizija vs Mohammed Knaan.

awtomatikament kien jimplika li hija kienet effettivament tatu struzzjonijiet u ippermettitlu li jsuq il-vetturi tal-kumpaniji mingħajr l-ebda restrizzjoni u bħala parti mix-xogħol tiegħu mal-istess kumpanija. L-akkużata għalhekk kienet taħt l-obbligu li tassikura li x-xufier kellu l-liċenzji relattivi validi biex isuq. Kif ġia senjalat aktar qabel f'din is-sentenza, l-*international driving permit* maħruġ minn pajjiż terz ma kienx jawtorizza s-sewqan ta' vetturi kummerċjali għall-perijodu ta' sena mid-dħul f'Malta tax-xufier u dan skont ma jistipula r-regolament 5 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18.

Ma rriżultax li f'xi ħin wara li kien ġie impjegat mal-kumpanija, l-istess xufier ingħata struzzjonijiet mill-akkużata biex huwa ma jsuqx aktar vetturi tal-kumpanija. Il-Qorti għandha wkoll dubju fuq il-kredibbilita tal-akkużata meta hija tgħid li qatt ma ġiet kuntattjata mill-Pulizija rigward dan il-każ. Dan għaliex dak li jirraporta PC 64 Tonio Sultana li intqal lilu mill-akkużata huwa dak li effettivament xehdet l-akkużata meta hija volontarjament għażlet li tixhed f'dawn il-proċeduri: ċioe li x-xufieri Abubaker kien impjegat magħha.

Fiċ-ċirkostanzi għalhekk il-Prosekuzzjoni irnexxielha tipprova l-każ tagħha sal-grad li trid il-liġi fi proċeduri penali: ġie stabbilit li x-xufier kien qed isuq mingħajr liċenzja valida u allura fid-dawl ta' sentenzi mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali, l-assikurazzjoni ma kinitx se tkoprieh. Ġie stabbilit wkoll li effettivament l-akkużata ġiegħlet,

ippermettiet jew ħalliet lix-xufier isuq il-vettura għaliex hija impjegatu bħala xufier magħha.

- **Decide**

Għaldaqstant għal dawn il-motivi il-Qorti wara li rat l-artikoli 15(1)(b) u 15(3) tal-Kap. 65 u l-artikolu 3(1), 3(2)(a) u 3(2A) tal-Kap. 104 qed issib lill-akkużata ħatja tal-akkużi kollha dedotti fil-konfront tagħha u qed tikkundannaha għall-ħlas ta' multa komplessiva ta' elfejn u seba' mitt ewro (€ 2,700). In oltre l-Qorti qed tiskwalifika lill-ħatja milli jkollha jew tottjeni liċenzja tas-sewqan għall-perijodu ta' tnax (12) -il xahar mil-lum.

Dr. Jean Paul Grech

Maġistrat